

Motion till riksdagen 2025/26:3949

av Åsa Westlund m.fl. (S)

med anledning av skr. 2025/26:153 Riksrevisionens rapport om internationella klimatinsatser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärder enligt artikel 6 i Parisavtalet inte bör ersätta nödvändiga utsläppsminskningar i Sverige och att sådana åtgärder endast bör användas i begränsad omfattning och i enlighet med Miljömålsberedningens förslag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att internationella klimatprojekt bidrar till långsiktig omställning i värdländer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att administrativa kostnader och alternativkostnader ska redovisas tydligt vid internationella klimatinvesteringar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I skrivelsen behandlar regeringen Riksrevisionens rapport om statens internationella klimatinsatser. Riksrevisionen har i rapporten Internationella klimatinsatser – otydliga mål och osäkra utfall (RiR 2025:28) granskat statens arbete med internationella klimatinvesteringar. Granskningen visar att statens köp av utsläppskrediter från projekt utomlands kan vara kostnadseffektiva, men att projekten samtidigt är förenade med betydande osäkerheter och att styrningen från regeringens sida i flera avseenden är otydlig.

Socialdemokraterna delar Riksrevisionens uppfattning att det behövs en tydligare styrning och uppföljning av internationella klimatinsatser. Det är avgörande att riksdagen och allmänheten får en korrekt bild av vilka effekter dessa investeringar faktiskt ger och hur de bidrar till Sveriges klimatmål. Vi socialdemokrater är samtidigt

kritiska till förslaget om att åtgärder inom artikel 6 i Parisavtalet ska kunna tillgodoräknas för att klara etappmålet till 2030. Artikel 6 innebär att Sverige kan köpa utsläppsutrymme genom verifierade utsläppsminskningar i andra länder. Vi ser flera svårigheter med detta.

Den faktiska klimatnyttan är ofta betydligt svårare att mäta och följa upp jämfört med åtgärder inom Sveriges gränser. Dessutom finns en risk att insatserna i första hand inriktas på kortsiktiga och relativt enkla projekt i stället för mer långsiktiga åtgärder som leder till strukturell omställning. Klimatkompensation i andra länder kan heller inte ersätta nödvändiga investeringar i klimatomställning på hemmaplan. En stark inhemsk omställning är avgörande för Sveriges konkurrenskraft, industrins utveckling och möjligheterna att skapa nya jobb. Om internationella insatser ändå genomförs anser Socialdemokraterna att Sverige bör förhålla sig till de principer som Miljömålsberedningen har föreslagit:

- att projekt inom artikel 6 ska bidra till en långsiktig omställning i värdlandet och inte enbart till kortsiktiga utsläppsminskningar
- att värdländerna måste ha tillräcklig administrativ kapacitet och stabilitet för att säkerställa att utsläppsminskningarna är verkliga, mätbara och inte räknas dubbelt – och att tydliga regler för s.k. corresponding adjustments är centrala för att upprätthålla förtroendet för systemet
- att användningen av internationella krediter också ska vara tydligt begränsad; Miljömålsberedningen har föreslagit att kompletterande åtgärder, inklusive internationella krediter, endast ska få användas för att täcka en mindre del av utsläppsmålet till 2030.

Socialdemokraterna delar också Riksrevisionens bedömning att kostnaderna för internationella klimatinvesteringar behöver redovisas mer transparent. Administrativa kostnader bör inkluderas i den samlade redovisningen så att projektens verkliga kostnad kan jämföras med andra klimatpolitiska åtgärder.

Det är också viktigt att analysera den alternativkostnad som internationella klimatinvesteringar innebär för Sverige. Varje krona som investeras i projekt i andra länder är en krona som inte investeras i svenska utsläppsminskningar, exempelvis elektrifiering, industrins klimatomställning eller investeringar i fossilfri energi.

Mot denna bakgrund anser Socialdemokraterna att internationella klimatinsatser kan utgöra ett komplement till klimatpolitiken, men aldrig en ersättning för kraftfulla utsläppsminskningar i Sverige.

Åsa Westlund (S)

Sofia Skönnbrink (S)

Tomas Kronståhl (S)

Johan Löfstrand (S)

Malin Larsson (S)

Jytte Guteland (S)

Aida Birinxhiku (S)